

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1895

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Prvom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sudac Antun Palarić, predsjednik Vijeća, te suci Andrej Abramović, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan i Josip Leko, članovi Vijeća, odlučujući o ustavnoj tužbi koju je podnio Zoran Židić iz Zagreba, kojeg zastupa Marko Židić, odvjetnik u Zagrebu, na sjednici održanoj 13. srpnja 2016. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Općinski sud u Slavonskom Brodu dužan je donijeti odluku u predmetu koji se pred tim sudom vodi pod brojem: I-894/96 u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od šest (6) mjeseci, računajući od prvog idućeg dana nakon zaprimanja ove odluke.

III. Na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst), podnositelju ustavne tužbe, Zoranu Židiću iz Zagreba, Pantovčak 100, određuje se primjerena naknada zbog povrede ustavnog prava na razumnu duljinu postupka zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) u iznosu od 9.500,00 (devet tisuća petsto) kuna.

IV. Naknada iz točke III. izreke ove odluke bit će isplaćena iz državnog proračuna u roku od tri (3) mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositelja Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske za njezinu isplatu.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

i

RJEŠENJE

Ustavna tužba se odbacuje u odnosu na dugotrajnost postupka koji se pred Županijskim sudom u Slavonskom Brodu vodi u povodu zahtjeva podnositelja radi zaštite prava na suđenje u razumnom roku.

O b r a z l o ž e n j e

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Zoran Židić iz Zagreba, kojeg zastupa Marko Židić, odvjetnik u Zagrebu (u daljnjem tekstu: podnositelj) podnio je 10. prosinca 2014. ustavnu tužbu smatrajući da mu je zbog dugotrajnosti postupka koji se vodi pred Općinskim sudom u Slavonskom Brodu povrijeđeno ustavno pravo na suđenje u razumnom roku zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava.

2. Podnositelj je podnio ustavnu tužbu zbog dugotrajnosti ovršnog postupka koji se, u trenutku podnošenja zahtjeva, vodio pod brojem: I-894/96.

II. PREGLED RADNJI U POSTUPKU

3. Na temelju pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Slavonskom Brodu broj: P-1042/93-23 od 20. veljače 1995., podnositelj je 11. lipnja 1996. podnio prijedlog za izvršenje popisom i prodajom pokretnih stvari dužnika i popisom i prodajom nekretnina dužnika, radi prisilnog ostvarenja novčane tražbine.

Podnositelj je podnescima od 22. studenoga 1996., 9. prosinca 1996., 3. ožujka 1997., 5. rujna 1997., 25. veljače 1998., 27. ožujka 1998., 4. svibnja 1998., 18. lipnja 1998., 7. svibnja 1999., 16. lipnja 1999., 20. srpnja 1999., 20. rujna 1999., 3. prosinca 1999., 25. siječnja 2000., 14. veljače 2000., 27. ožujka 2000., 28. travnja 2000., 18. svibnja 2000., 12. lipnja 2000., 18. rujna 2000., 30. listopada 2000., 28. prosinca 2000., 31. siječnja 2001., 23. travnja 2001., 23. svibnja 2001., 7. rujna 2001., 11. veljače 2002., 4. listopada 2002., 8. siječnja 2003., 16. svibnja 2003., 5. rujna 2003., 10. listopada 2003., 19. studenoga 2003., 13. siječnja 2004., 26. travnja 2004., 18. svibnja 2004., 10. rujna 2004., 3. studenoga 2004., 27. siječnja 2005., 15. ožujka 2005., 5. rujna 2005. i 8. ožujka 2011., precizirao podatke o imovini na kojoj je moguće provesti ovrhu i požurivao ovršni postupak.

Tijekom ovršnog postupka održana su četiri ročišta, a doneseno je jedno rješenje o odbijanju prijedloga ovršenika za odgodom ovrhe.

Dana 15. srpnja 1999. provedeno je stručno vještačenje vrijednosti nekretnina ovršenika.

Ured predsjednika Općinskog suda u Slavonskom Brodu donio je 26. listopada 2001., 26. veljače 2004. i 26. ožujka 2008. naredbu kojom je uređujući sudac obavezan na postupanje po predmetu i na pisano izvješće o razlozima dotadašnjeg nepostupanja.

Dana 6. studenoga 2001. i 10. ožujka 2004. donesen je zaključak o prodaji nekretnina.

Dana 23. prosinca 2010. podnositelj je podnio zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

Rješenjem Županijskog suda u Slavonskom Brodu broj: Gzp-69/10. od 22. prosinca 2011. usvojen je podnositeljev zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i naloženo je Općinskom sudu u Slavonskom Brodu da u roku od šest (6) mjeseci donese odluku u predmetu broj: I-894/96, a određena je primjerena naknada u iznosu od 21.000,00 kuna.

Ustavna tužba podnesena je 11. prosinca 2014.

U trenutku donošenja odluke o ustavnoj tužbi, predmet se još uvijek nalazi u ovršnom postupku pred Općinskim sudom u Slavonskom Brodu.

III. MJERODAVNO PRAVO

4. U rješenju broj: U-IIIVs-3669/2006 i dr. od 2. ožujka 2010. («Narodne novine» broj 34/10.) Ustavni sud opisao je razvoj pravne zaštite ustavnog prava na suđenje u razumnom roku od trenutka njegovog uvođenja u hrvatski pravni sustav, stupanjem na snagu Promjene Ustava Republike Hrvatske 9. studenoga 2000. («Narodne novine» broj 113/00.), do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima («Narodne novine» broj 153/09.; u daljnjem tekstu: ZIDZoSud:153/09).

U rješenju broj: U-IIIA-322/2014 23. prosinca 2014. («Narodne novine» broj 8/15.) Ustavni sud opisao je i daljnji razvoj tog mehanizma pravne zaštite sve do 14. ožujka 2013. kada je stupio na snagu Zakon o sudovima («Narodne novine» broj 28/13.; u daljnjem tekstu: ZoSud:28/13). U glavi VI. tog zakona pod nazivom »Zaštita prava na suđenje u razumnom roku« propisan je novi, drugačiji model zaštite prava na suđenje u razumnom roku u odnosu na onaj koji je bio na snazi u ranijem zakonodavnom razdoblju.

ZoSud:28/13 do danas je izmijenjen Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima («Narodne novine» broj 33/15.). Tekst Zakona o sudovima koji je danas na snazi u ovoj se odluci skraćeno označava kraticom: ZoSud:28/13-33/15.

U nastavku se daje kratki pregled relevantnih zakonodavnih razdoblja.

1) Zakonodavna razdoblja od 2002. do 2013.

5. Od 15. ožujka 2002., to jest od stupanja na snagu Ustavnog zakona o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske («Narodne novine» broj 29/02.), Ustavni sud bio je nadležan u prvom i posljednjem stupnju za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, a ustavna tužba bila je jedino pravno sredstvo u Republici Hrvatskoj za zaštitu tog prava.

6. Stupanjem na snagu Zakona o sudovima 29. prosinca 2005. («Narodne novine» broj 150/05.; u daljnjem tekstu: ZoSud:150/05) u domaći pravni poredak uvedeno je novo pravno sredstvo za zaštitu navedenog prava: zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku (članci 27. i 28. ZoSud-a:150/05). O tom je zahtjevu odlučivao neposredno viši sud, a protiv prvostupanjskog rješenja mogla se podnijeti žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud).

Protiv rješenja Vrhovnog suda mogla se podnijeti ustavna tužba.

7. Člankom 7. ZIDZoSud-a:153/09 izmijenjen je članak 28. ZoSud-a:150/05. Novim stavcima 5. i 6. članka 28. ZIDZoSud-a:153/09 uvedeno je novo pravno sredstvo protiv rješenja Vrhovnog suda: žalba tročlanom vijeću Vrhovnog suda. Time je u pravni poredak uveden još jedan institucionalni stupanj zaštite prava na suđenje u razumnom roku.

8. Zaključno, od kraja 2005. do kraja 2009. taj se postupak odvijao u najmanje dva stupnja pred nadležnim redovnim i specijaliziranim sudovima Republike Hrvatske, pri čemu je protiv rješenja Vrhovnog suda bila na raspolaganju ustavna tužba.

Od kraja 2009. godine taj se postupak također odvijao u najmanje dva stupnja pred nadležnim redovnim i specijaliziranim sudovima Republike Hrvatske, pri čemu je tročlano sudsko vijeće Vrhovnog suda bilo sud posljednjeg stupnja za te pravne predmete.

2) Zakonodavno razdoblje započeto 14. ožujka 2013.

9. 14. ožujka 2013. stupio je na snagu ZoSud:28/13 koji je u glavi VI. na drugačiji način uredio postupak zaštite prava na suđenje u razumnom roku. Novi zakonodavni model obuhvaća dva pravna sredstva: prvi, zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku; drugi, zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.

10. Zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podnosi se sudu pred kojim se vodi postupak. O zahtjevu odlučuje predsjednik suda u propisanom postupku. Predsjednik suda dužan je odlučiti o podnesenom zahtjevu u roku od 60 dana od njegovog zaprimanja.

Ako predsjednik suda utvrdi da je zahtjev osnovan, odredit će rok (u pravilu ne dulji od šest mjeseci, odnosno iznimno dulji rok) za okončanje postupka.

Ako predsjednik suda utvrdi da je zahtjev neosnovan, odbit će ga rješenjem protiv kojeg stranka ima pravo žalbe. Stranka ima pravo žalbe i ako predsjednik suda u roku od 60 dana od zaprimanja njezinog zahtjeva o tome ne donese odluku. O žalbi odlučuje predsjednik neposredno višeg suda, odnosno tročlano vijeće Vrhovnog suda ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Vrhovnim sudom.

11. Ako sud ne riješi predmet u roku koji mu je određen, stranka može neposredno višem sudu u daljnjem roku od šest mjeseci podnijeti zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku. Ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Visokim trgovačkim sudom, Visokim upravnim sudom ili Visokim prekršajnim sudom, o zahtjevu odlučuje Vrhovni sud. Ako se zahtjev odnosi na postupak koji je u tijeku pred Vrhovnim sudom, o zahtjevu odlučuje tročlano vijeće tog suda.

Neposredno viši sud dužan je o podnesenom zahtjevu odlučiti u roku od šest mjeseci. Ako utvrdi da je osnovan, u svom rješenju određuje rok u kojem sud pred kojim je postupak u tijeku mora riješiti predmet te primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegovog prava na suđenje u razumnom roku. Ukupno određena primjerena naknada u jednom predmetu ne može iznositi više od 35.000,00 kuna. Protiv rješenja o zahtjevu za isplatu primjerene naknade može se podnijeti žalba Vrhovnom sudu.

IV. DOPUŠTENOST USTAVNE TUŽBE